
Tanuljátok meg tehát, szeretett testvéreim: legyen minden ember gyors a hallásra, késedelmes a szólásra, késedelmes a haragra. Jak 1, 19

HÚSVÉT UTÁNI 4. VASÁRNAP, 2021.05.02.

Hány félreértést, veszekedést lehetne elkerülni, ha úgy lenne, ahogyan Jakab apostol ajánlja! Ha valóban gyorsak lennénk a hallásra és késedelmesek a szólásra és a haragra! Csakhogy ez pontosan fordítva van. Sokszor csak elbeszélünk egymás mellett, és remény sincs arra, hogy szót értsünk egymással. Jakab apostol ma ennek elkerülésére 3 tanácsot ad nekünk.

1. Legyünk gyorsak a hallásra. Meghalljuk-e egymást, a másik embert? Mindenki önmagát zúdítja a másikra. Önmagunkkal, a magunk bajával, ritkábban örömeivel, a magunk véleményével, igazságával vagyunk tele. Nem tudjuk meghallani egymást, nem is érdekel a másik véleménye, nem fontos, hogy mit mond, csak magunk vagyunk fontosak. Hiszen ami velem történt, az mindennél lényegesebb, én mindent jobban tudok. Az orvosi váróban mindenki a maga betegségét akarja elmondani, és egymás szavába vágva röpködnek a szavak: „Az semmi, azt hallgassa meg, mi az én betegségem!”

Ez viszont így nem vezet semmi jóra. Ez a hozzáállás csak rombolja kapcsolatainkat. Anélkül, hogy készségesen meghalljuk a másik embert, hogy érdekelne is a mondanivalója, esély sincs a párbeszédre.

2. Legyünk késedelmesek a szólásra. Mindannyiunkkal megtörtént már, hogy megfordult a helyzet. A hallásra voltunk késedelmesek és a szólásra gyorsak. Azután lehet, hogy megbántuk a hirtelen, meggondolatlanul kimondottakat, de már késő volt. Már megbántottuk a másikat, már elpletykáltunk valamit, amivel kárt okoztunk, rossz hírért keltettük. Előbb gondolkozz, azután beszélj – szól a népi bölcsesség.

Szókratészről, a görög filozófusról jegyezték fel a történetet, amely szerint egyszer találkozott egy ismerősével, aki azt mondta neki:

- Tudod, hogy mit hallottam nemrég egy barátodról?
- Várj egy percet – felelte Szókratész. – Mielőtt bármit mondanál, szeretném, ha átbocsátanád a hármasszűrőn.
- Hármasszűrőn? – csodálkozott az ismerős. – Mi az a hármasszűrő?

– Ez arra szolgál, hogy megszűrjük azt, amit mondunk – válaszolta Szókratész.

– És mi a három szűrő? – kérdezte az ismerős.

– Az első szűrő az igazság. Teljes mértékben megbizonyosodtál arról, hogy amit mondani szeretnél, az igaz?

– Valójában csak hallottam valakitől, és...

– Rendben – mondta Szókratész. – Tehát nem vagy benne biztos, hogy igaz-e, vagy sem. Akkor nézzük meg a második szűrőt, a jószág szűrőjét. Valami jó dolgot szeretnél mondani a barátomról?

– Nem, épp ellenkezőleg...

– Tehát valami rosszat szeretnél mondani róla, de nem vagy benne teljesen biztos, hogy igaz-e. Ennek ellenére még átmehetsz a teszten, mert van még egy harmadik szűrő: a hasznosság szűrője. Hasznos számomra az, amit mondani szeretnél a barátomról?

– Nem, nem igazán...

Szókratész ekkor így szólt:

– Ha az, amit mondani szeretnél, se nem biztos, hogy igaz, se nem jó dolog, és még nem is hasznos, akkor miért mondanád el egyáltalán?

Luther Márton a Kis kátében a 8. parancsolat magyarázatánál azt írja beszédünkről: „Istent féljük és szeressük: felebarátunkat hazugságba ne keverjük, el ne áruljuk, ne kisebbsítsük, se rossz hírét ne költjük, hanem inkább mentsük, jót mondunk róla, és mindent javára magyarázzunk.”

3. Legyünk késedelmesek a haragra. Annyira egyértelmű, hogy nem is kell bizonygatni. Csak megtartani kellene. Mégis milyen nehéz! Indulatainkat, érzelmeinket uralni – mindennapi tapasztalatból tudjuk – sokszor nem sikerül. Elszabadult indulatok a közlekedésben, családon belüli erőszak, munkahelyi konfliktus, érzelmkitörések, bántó szavak – mindez arra emlékeztet minket, mennyi feszültséget, haragot hordozunk magunkban. Lehet, hogy mindez velejárója emberi életünknek. Úgy érzem, ezt Jakab sem vitatja. Hiszen nem azt írja, hogy egyáltalán ne haragudjatok. De figyelmeztet: légy késedelmes a haragra. Ahogyan Pál apostol is azt írja: „Haragudhattok, de ne vétkeztek: a nap ne menjen le haragotokkal.” (Ef 4,26)

Együttélésünk, társas kapcsolataink, kommunikációnk gyógyítását célozza ma Jakab apostol: az egymásra figyelő hallás, a meggondolt és megfontolt beszéd és a kézben tartott indulatok – ez az út a békesség felé.

Ámen!